234

3:5
1941

अथ महालाघवारंभः॥ श्रीः॥ छः॥

श्रीगणेशायनमः हरिः ओ३म् ज्योतिःप्रबोधजननीपरिशोधचिंतत्सूक्तकर्मचरणेर्गहनार्थपूर्णा स्वल्पाक्षराविचत
दंशाहतैरुपायैर्व्यक्तीकृताजयतिकेशववाक्श्रुतिश्च १ परिभग्नसमोर्विकेशश्चापंहदगुणहारलसत्सुवृत्तबाहू स
कलः दमानतप्रभंतत्स्मरशमंकरणंचविष्णुरूपं २ यद्यप्यकार्षरुचवः करणानिधीरास्तेषुज्यकाधनुरधास्यनुसिद्धिर
स्मात् ज्याचापकर्मरहितं सुलघुप्रकारंकर्तुंग्रहप्रकरणं स्फुटमद्यतोस्मि ३ द्व्यब्धींद्वो १४ ४२ नितशकईश ११ हत
लंस्याच्चक्रारव्यंरवि १२ हतशेषकंतुयुक्तं चैनाद्येः पृथगमुतः सह २ घ्नचक्राब्धिकु १० युक्तादमर २३ फलिधिमासयुक्त
४ रवत्रि ३० घ्नगततिथियुग्मिरग्नचक्रांगा ६ शाक्यंपृथगमुतोधिषट् ६४ लब्धैः ऽनाहेर्विश्रुतमहर्गणोभवेद्वेदा रस्याच्छ
र ५ हतचक्रयुग्गणोनात् ६ स्व० विधू १ तान ४९ भवा ११ तरणेर्धृवः रव० मनवा १४ सवार्धय ४६ ईश्वराः ११ सितरुचोभ
मुखोथरवगा ९ यमौ २ शरकृताः ५ गदितोविधुतुंगतः ६ शैलाः ७ द्वौ २ स्वराः ५ अगोः क्षितिस्मृतोभू १ तन २५ दंता ३२ विद
कोंद्रस्याब्धि ४ गुणो ३ ऽब्धयः २७ सुरगुरोः रक० पञ्च २६ मावस्थिताः १८ इक्केंद्रस्य भृगोकु १ शक्र १४ यमलाः २ राश्याद्रि
कोथोशनेः शैलाः ७ पंचभुवो १५ यमाब्धय ४२ इमेथक्षेपकाः कथंते ७ रुद्रा ११ गोलाः १९ कुबेरा ४१ स्तनयद्वहविधोरू
क्षिणो ११ गोभुवः १९ षट् ६ तुंगेक्षाः ५ त्यष्टि ७१ देवा ३३ स्तनमस्मिरव० मुडवोष्टाग्नयोंधो महीजे दिकू १० शैलाः ७ क्षौ ८ नकेंद्रोवि
कलनभवें ८।२९।३२ धूक्षितेद्य ७ [illegible]थिव २ भूपाः १६ शौक्र्येकेंद्रे गुहाद्योद्रि ७ नख २० नव ९ शनौगो ९ तिथिः
१५ स्वर्ग २३ तुल्यः ८ दिनगण भवरेवत्यत्रनिघ्नध्रुवोनोदिवसलवुदये स्वक्षेपयुज्जध्यमस्यात् निजनिजपूर्वे
स्फुटतिथ्याद्यौजनोघाद्रसलैर्विनाहतलिप्ताः सर्वभिक्षौ पर्यायकु ६ स्वरवनग ७० लवहीनोयुजन्नतोर्कस्तयुक्तः स्वतिथि १५० हृतगणोनो [illegible]लिप्तिकास्वंशकाद्याः गुणनतु १४ हतिरिदुः स्वाद्रि [illegible]० ७ भागहीनः स्वमनु १ ७०

357
1941

हृतगणोनोलिप्तिकास्वंशपूर्वः १० नव ९ हतदिनसंघश्चंद्रतुंगंलवाद्यंभवतिस्वनग ७० भक्तंयुग्रजोपेतलिप्तं नवकुभि
१९ रिषुवेदै ४५ घ्नं स्वसंघाद्विधात्फललवकलिकैक्यस्यादृगश्वक्र १२ शुक्षः ११ दि १० घ्नोद्विधादिनगणोंककुभि १९
स्त्रिशैलै ७३ भक्तःफलांशकःकलाविवरंकुजस्यात् त्रि ३ घ्नोगणः खवसुहृतः २८ लवयुग्रशीघ्रकेंद्रंलवा घहिगुणा ३८
नगणानलिप्तं १२ द्युपिंडोर्क १२ भक्तोलवाद्योगुरुः स्याद्द्युपिंडात्खशैला ७० न्यलिप्ताविहीनः त्रि ३ निघ्नद्युपिंडाद्विधाक्षैः ५४ भक्त
भाज्ञो ५८ १ स्वाभांशयोगोभृगो रशुकेंद्रं १३ खाग्न्य ३० हृतोदिनगणोंशमुखः शनिः स्यात् षट् पंचभू १५६ हृतगणा
स्फुटलिप्तिकाढ्याः गोक्षा ५९ गजाः रविगतिः शशिनोभ्रगाश्वा ७९० पंचाग्नयो ३५ थ षडृ ६ लाब्धय ४१ उच्चभुक्तिः
१४ राहोस्त्रयं ३ कुशशिनो ११ सजइंदुरामा ३१ तर्कोक्षिनौ २६ ज्ञचलकेंद्रजवोर्यहिस्माः १८ ६ लिप्ताग्निना २४ विकलिका
श्वगुरोः शराः ५ स्वं० शुक्राशुकेंद्रगतिरद्रिगुणाः ३७ शनेर्द्वे २।०१५ सोरोर्कोक्षिविधूच्चमंक ९ कलिकोना कोऽगुरुस्तार्य
जोस्याद्भचक्र जज्ञकेंद्रकमथार्यः सेषभागः शनिः शौक्र्यकेंद्रमजार्यमध्यमगतिमेषांतिहतुल्यतांसिद्धेस्तेरिह
पर्वधर्मनियसत्कार्यादिकंत्वादिशेत् १६ इतिश्रीमद्गणेशदैवज्ञविरचितेग्रहलाघवेमध्यमाधिकारः प्रथमः
होस्त्रिभोनंत्रि ३ भोर्ध्वविशेष्यंरसै ६ श्चक्रतो १२ का ९ धिकंस्याद्गुजोनंत्रि ३ भं कोटिरेकैककंत्रित्रिभे स्यात्पदंसूर्य
मंदोच्चमष्टाद्र्यो ८ ऽशाभवेत् १ मंदोच्चंग्रहवर्जितंनिगदितंकेंद्रंतदारव्यंबुधैः केंद्रे स्यात्स्वमृणं फलंक्रियतुलाद्येथो
विधेर्यरवेः केंद्रंतद्गुजभागखेचर ९ लवोनाभानरवा २० स्तिथक्तनद्रोंशोननगेषुभिः ५७ परिहृतास्तेशादिकंस्यात्फ
लं २ विधोःकेंद्रदोर्भागषष्ठा ६ नन्यिाः खरामा ३० धृथक्तंनरवा २० शोनितेश्वरसाक्षै ५६ हतास्तिलवाद्यंफलंस्याद्र
वींदूस्फुटौसंस्कृतौ २ स्तश्वताभ्यां ३ केंद्रस्यकोटिलवखाश्वि २० लवोननिघ्नारुद्रा ११ रवेस्त्रिकु १३ हृताः शशिनोद्वि २

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

निघ्नाः स्वांगांद्रिशकेन सहिताश्चगतौधनर्णकेंद्रेकुलीर ४ मृग १० यद्युगतेस्फुटासा ४ मेषादिगेसायनभागसूर्यहि
नार्धभाजापलभाक्तविलात्रि३ष्टाहतास्युर्दशभि १० र्भुजंगै८ र्दिग्भि ९० श्चरार्धानि गुणोधृतांत्या ५ स्यात्सायनोष्टांशु
भजर्क्षसंख्याचरार्धयोगोलवभोग्यघातात् रवाग्न्या ३० क्षियुक्तस्तुच रंधनर्णतुजा ७ ज १ षड्गुनघनेन्यथास्मे ६
देयंतच्चरमरुणेविलिप्तकासुमध्येंदोर्द्वि २ गुणनवो ९ क्षतंकलासु भा २७ नंतद्युमणिफलंलवेथवेदाब्ध्यब्धि ४४४
नःखरस ६० हतःशकीयनांशाः ७ भक्तोव्यर्कविधोर्लवायमकुभि १२ र्यातानिधिस्यात्फलंशेषं यातमिदंहराच्चपतितं
भोग्यंविलिप्तासतयोः भुक्त्योरंतरंतरभाजिताश्चघटिकायातेष्यकास्युः क्रमात्पूर्वार्धेकरणंबवाद्वतातिथिर्द्वि २ घ्न्यद्रि
७ तष्टाभवेद् ८ तत्सैकंत्वपरेदलेथशकुनेस्युः कृष्णभूतो १४ नरादर्धाच्चाथविधोश्चसार्कसितकौलिप्ताः खरखाष्टोद्ध
ताः यातेस्तोभयुतीक्रमाद्गनघ्नि ६ घ्नेगतेष्यतयोरिहोर्भुक्तिहतेजवैक्यविहृतेयातेष्यनाड्यः क्रमात् ९ इति
श्रीबृहल्लाघवे सूर्यचंद्रस्पटीकरणाधिकारो द्वितीयः खं० मष्टमरुतो ५८ द्विभूभुव ११७ उदध्यगोर्वी १७४ वृद्ध
वृद्धशो २२८ नवनगाश्विनो २७९ क्षदशनाः ३२५ शरांगांग्नयः ३६५ गुणांकदहनाः ३९३ खखाब्धय ४०० द्विभांगरामाः
३६८ क्रमान्नवांबुधिवृद्धशो २४९ नभः० क्षितिभुवश्चलांकाद्रमे १ खं० भरुताः ४१ कुवसवो ८१ द्रिभवाः ११७ खतिथ्यो
१५० ष्टाद्रींदवो १७८ नवनवक्षितयो १९९ र्कपक्षा २१२ अर्काश्विनः २१२ शरखगक्षितयो १९५ क्षतिथ्यो १५५ गोष्टो
८९ खं० माशुफलंजास्युरिमेविदोंकाः २ खं० तत्वानि २५ नगाब्धयो ४७ वृषद्वाः ६ पंचेभा ८५ गजखेचरा ९८ रसाशा
१०६ नागाशा १०८ द्विदिशो १०२ नवाहय ९ षट्षष्टिः ६६ षड्गुणा ३६ नभो० गुरोस्युः ३ खं० मग्न्यंगै ६३ स्तुल्यारस
यमभुवः १२६ षड्धृतयो १८६ रिसिक्षाः २४६ पक्षाभ्राग्नय ३०३ उदधिनागचंद्रहनाः ३५४ द्विशत्योदन्वंतः ४०२ खज

319
1941

लधिहता ४४० भरसहता ४६९ स्त्रिवेदोदन्वंतो ४४३ रसत्रयमगुणाः ३२६ खं० भयुजनेः ४ खं० भिषुक्षितयो १५ गजाश्विनो
२८ गोदहना २९ नागहृताः ४८ पयोधिबाणाः ५४ द्वि २४ रगेषुमिता ५७ हृताशबाणाः ५३ शरवेदा ४५ स्त्रिगुणा ३३ धृतिः १८
खं० मार्कैः ५ भौमार्कैर्ज्यविहीनमध्यमरविः स्यात्स्वाशुकेंद्रंस्तु विद्भ्वो ६ रुक्तमिदंरसो ६ र्धमिन १२ भाहृद्वंतदंशादिनैः
१५ भक्ताः खा० द्विफलंक्रमादिहृगतांकौसौक्षयर्ध्यहृताछेद्याहृाणकृ १५ लब्धिहीनयुगयंदि १० ग्घल्लवाद्यंफलं ६ खं० गो
श्विनो २९ द्रिमरुतो ५७ क्षगजा ८५ नवाशा १०९ सिखेंदवः १२४ खदहनसितयो १३० सजोंशकाः मांदाबुधस्यखं० मि
नाः १२ कृदृशो २९ धृपक्षाः २८ देवाः ३३ शरानलमिता ३५ रसवन्हयः स्युः ३६ ७ खेंद्र १४ र्क्षाणि २७ नवाग्नयो ३९ ह्युदधयो
४८ क्षाक्षा ५५ नगाक्षा ५७ गुरोः शुक्रस्याभ्र० रसे ६ श १११ विश्व १३ मनवो १४ द्वि १४ बाणचंद्राः १५ क्रमात् खं० गोब्जाः १९ ख
कृताः ४० खषट् ६० नगनगा ७७ गोष्टौ ८९ त्रिनंदाः ९३ शनेः शुद्धोब्ध्य ४ द्वि ७ षट्उग्नि ३ नाग ८ गृहतः स्यान्मंदकेंद्रंकुजा
दृ ८ मृदुकेंद्रभृजांशकादिना १५ ह्याफलमंकः प्रगतस्तद्धनितेष्याद् परिशेषहृताद्दिना १५ क्षियुक्तोदश १० भक्तः फलमं
शकादिमांदं ९ प्राङ्मध्यमेचरफलस्य दलंप्रदद्यात्तस्माच्च मांद मसखिलंविदधीतमध्ये द्राक्केंद्रकेपिचविलोमम
तश्चशीघ्रंसर्वचतत्रविदधीतभवेत्स्फुटोसौ ९० मांदांकांतरमार्क्य ७ स्त्र ३ गुरूणां ५ भक्तंबाणनगैः ७५ शरैः ५ स्वा
रामैः ३० वि ४ द्भ्वोद्विहृतेषु ५ भाज्जितंतंद्यात्साग्वदितौ मृदुस्फुटासा ११ भौमा ३ च्चलांकविवरंशर ५ हृत्स्वबाणां
शाद्ध्यंत्रि ३ हृत्कृत ४ हृतंद्विहृगुणाक्ष ५ भक्तं तद्विनयुक्क्षयंचयेतु मृदुस्फुटास्यात्स्पष्टयेद्धृदुक्रमेणात्यतिनातुल्य
क्रा १२ शुक्रारयोश्चलभवांत्यगतोयदांकः शेषांशकाश्चपतिताः पृथगक्षभक्त्याः १५ येत्याभृगो ६ स्त्रि ३ विहृताअ
स्त्रजो ३ क्ष ५ भक्तादेयाः स्वशीघ्रफलवत्स्फुटयोः स्फुटोतौ १२ कुज ३ बुध ४ भृजानां ६ चेच्चलांकोंतिमस्याद्दृश १०

हतपरिशेषांशाननगा ७ ह्नग्निभक्ताः फलमिषुदहने ३५ युक्तसप्तगो ९७ स्त्रिबाणे ५३ र्भवति गतिफलं तत्स्यात्तदानें
वपूर्वं १४ त्रिन्दुपे १६३ शरजिनेषुभिः १४५ शरार्के १२५ नगभूपै १६७ स्त्रिभवे १९३ क्रमात्कुजाद्याः चलकेंद्रलवैः
प्रयांतिवक्रंभगणांशैः पतिनैः प्रयांतिमार्गं १५ क्षितिजोऽष्टयमे २८ रुद्रेतिपूर्वेगुरु ५ रिंद्रै १४ रविज ७ स्तुसप्तचंद्रैः
१७ स्वस्वोदयभागसंविहीनैर्भगणांशै ३६० रपरत्रयांतिचास्तं १६ खशरै ५० श्वजिनैः २४ परेऽस्तभ्यो ६ रु
दयोस्तोऽष्टदिनै ३५५ नगाद्रिभूमिः १७७ उदयोऽस्तनरंध्र २०५ स्त्र्यहींदुभिः १८३ प्रागस्तोदिकुदहने ३१० श्रवदूसुरैः
३३६ स्यात् ११ वक्रोदयादिगदितांशकतोधिकाल्लाः केंद्रांशकाक्षितिसुताद्विगुणास्त्रिभक्ताः स्वांकांशकाः द
श१० हतांग ६ हताः कु १ भक्तवक्राद्यवाप्तदिवसैः क्रमतोगते घ्यं १८ पूर्वास्तादुदयः परेऽनुगतिस्तोयास्तमें ह्यृजुमो
मार्गास्तोऽत्रचदंत ३२ दंत ३२ दहना ३ ह्त्या १६ ब्ध्याश ३ दंते ३२ र्दिनैः चांद्रेऽस्तयरतत्परंतथभगोऽस्तहृद्दिमास्या २ त
तोष्टाभिर्व्यधिभुवांघ्रिणाविचरणैकेनाष्टमासैः ८ क्रमात् ११ भौमस्यास्तादुदयकुटिलर्जुत्वमौढ्यं क्रमात्स्यान्म
सैर्वेद ४ रथदशमितै १० र्लोचनाभ्यां २ चदिग्भिः १० जीवस्योर्व्यासचरणयुगैः ४ सागरैः ४ सांघ्रिवेदै ४ स्तद्वत्सौरैः स
चणभुवा १ व्यधिरामैश्चसार्धैः ३।१।४।२० ङ्कानिविषुन्निक्षितिषड्विधा भ्रयुग्दिग्लवैरूनगुरुः क्रमेण ११।१३।१५
१५।१३।११।९।१०।१०।९५।९१।९०।९० नक्षादिगार्कादुदयं प्रयातिकोटादिकादभ्यधिकोस्तमेति २१ नगषडगजांसाशांक
शैलांगषट्कांगऋतुभिरजतोर्कात्पुष्टशुक्रः परंशैः ७।६।७।८।९।१०।९शैल ७।६।६।६।४।६। उदयतिदिगभाङ्गांग
त्वगाश्चर्तुषट्काद्रिगजदशभिरंशै १०।८।७।६।६।७।७।६।६।७।८।१० रेतिपूर्वास्तमूनः २२ षडिषुरसगजार्कैर्द्रार्कना
गांगपंचांगऋतुभि ६।५।६।८।१२।१४।१२।८।६।५।६।६ रजतोर्काष्टाधिकांशैः परास्ति ६गुरथयमवेदांगांगषट्का

361
1941

णवाणाक्षशरयुगगुणऋंशैः २।४।६।६।६।५।५। ५।५।४।३।३। कृशाः प्रागुदेति २३ इतिश्रीमद्गणेशदैवज्ञविरचितेग्रह
लाघवेपंचतारास्पटीकरणाधिकारः तृतीयः लंकोदयाधिघटिकागजभानिगोंकदस्तास्त्रिपक्षदहनाः क्रमगोक्रम
स्थाः २७८।२९९।३२३। महीनान्विताश्वरदलैः क्रमगोक्रमस्थैर्मेषादिमोघटनउक्रमस्तिमेस्युः १ तत्कालार्कः सायनस्यो
दयघ्नाभोग्यांशाः खस्य ३० हृतोभोग्यकालः एवंयातांशैर्भवेद्यातकालोभोग्यः शोध्योभीष्टनाडीपलेभ्यः २ तदनुज
हीहि यहोदयांश्चशेषं गगनगुण ३० घ्नमशुद्धहल्लवाद्यं सहितमजादिग्रहैरशुद्धपूर्वैर्भवतिविलग्नमदोयनाश
हीनं ३ भोग्यनोत्येष्टकालात्तवरामा ३० हतात्स्वोदयात्यांशयुक्भास्करस्यात्तनुः अर्कभोग्यस्तनोर्भुक्तकालान्विते
युक्तमध्योदयोभीष्टकालोभवेत् ४ यदितनुदिननाथावेकराशौतदंशांतरहतउदयस्यात्खाग्नि ३० हृतिष्टकालः ऊ
नतउदयर्नश्चेत्सशोध्योद्युरात्रान्निशितुसरसभार्कात्स्यात्तनूरिष्टकाले ५ गोलोस्तः सौम्ययाम्योक्रियघटर
सभेस्विचरेथायनेतेनक्रात्क्रांतादात्रषड्भेथचरपलयुतोनास्तपंचेदु १५ नाड्यः घस्त्रार्धंगोलयोस्यात्तदयुतरवण
णा ३० स्यान्निशार्धंत्वथाक्षच्छायेषु ५ भाक्षभायाः कृतियुग्शम १० लवोनायमाशाफलांशाः ६ यातः शेषः प्राक्पश्चिमो
न्नतः स्यात्कालस्तेनोनंघस्वंउनतंस्यात् अक्षच्छायावर्गतत्वांशयुक्तामार्तंडाः स्यादंगुलाद्यक्षकर्णः ७ वेदेशाः श
रहृतचराढ्यरहिताः सौम्यानुदग्गोलयोर्हरौयोघटिकार्धयुङ्नतक्रतेर्द्यशः समाख्यस्मृतः चेत्सार्धत्रिकुतोनवंय
दधिकंवेदाहतंतद्धियुक्स्यष्टेसौतदयुघरस्त्वभिमतः स्यादक्षकर्णाहतः ८ दिग्भाक्षभाहतचरंस्वगुणांहृनिघ्नंस्वियं
शयुक्युगभवा ११४ न्वितमत्रभाज्यैः कर्णागुलादिकइहेष्टहरात्यभाज्यः कर्णार्कवर्गविवरात्पदमिष्टमास्यात् ९ क
र्णः स्यात्पदकर्मभाक्कृतियुतेस्तद्युक्तभाज्योहरोभाक्षस्तत्पलकर्णघातरहितोमध्योहरोह्याहृतः चेद्वेधांकधराधिकः

पृथगतोवेदांकभूनागुणास्याद्यस्तस्यपदंघटीसुखननंस्यादर्धनाडीवियुक् १० स्युःखंडांनिरवार्धयो ४० वरकृताः ४० शै
लाग्नयो ३७ ऽग्नय १४ त्रिंश ३० नत्व २५ धृती १८ न १२ वारिनिधय ४ स्तेः सायनांशग्रहात् बाहुंशाभक्तु १० भागसंख्य
कृतिः शेषेष्यघाद्दशास्याद्यादिग्विहृतालवादिरयमस्तदृक्स्वगोलेभवेत् ११ चत्वारिंशदशीतिरद्रिकुभुवः कंसेदखे
भूधृतीषट्खाक्षीणिजिनाश्विनोंगविकृतीरवाब्धयः शिवनःसायनात् खेटादोर्लवदृक्कुलवश्रमगतौ कोसौनदृनागतांछेष
घ्नाद्दशालब्धियुक्दशहृतोंशाद्योपमस्यात्खदिक् १२ षट्षडाब्धिदृक्कुभिरर्धः खेटभुजांशाहिनांश १३ मितेकं शेष
हतैष्यहिनांशयुतंधास्यादयमः सुखसंव्यवहृत्यै १३ रसार्क्षिपूदधिद्विभूमितैर्लवादिकोपमः दिनांश लवखंडकैर्भवेत्सुखाप्त
येथवा १४ तनोदलांनिशोधयतिथिघ्नशेषमेहृत् तिथिघ्नयुग्यसंख्ययायुक्तंभवतिदोर्लवाः १५ सापनरविटभुजांश
दशांशोनघ्नश्रुति १८ स्तुष्टयकृद्दिनगात्या १७ लब्धविक्षदलाब्धिहृतोर्धांशाद्यपनोनिजगोलवकृद्वा १६ शुद्दलति
थिवियोगास्तहिनाऽभ्यश्वरंस्याद्यथनिजभागोऽयेनमक्षभाप्त दिनक्षदृपमभागास्तत्वलिप्ता युतास्युर्धुरलक्षशृ
युतेतेक्रमाद्यामसोम्याः १७ क्रांत्यक्षजसंस्कृतिर्नृशांत्यामध्यास्तेंगहृताःकुज्ञनिभाः युक्ताःपृथगाक्षैर्यमात्याशक्र ता
क्ष्मा ११४ पतिताभवेत्परारव्यः १८ क्रांत्यक्षजसंस्कृतिर्नतांशास्तत्थीनानवति ९० स्युःकन्नतांशाः दिनमध्यभवास्तनोपिस्युः
क्रांत्यांशालघुखंडकैःपरारव्यः ३९ नवति ९० गुणितमिष्टमुन्नतद्युदलहृतं फलभागतोपमः कथितःपरगुणस्तदृधृतारवि
नवषट् ६९१२ वणोथवाभवेत् २० तरणिनवरसाः अर्वीहृताः परविहृताअपमोभवेन्नतः दिनदलगुणितभुजांशकान
वति ९० हृताभथवेष्टमुन्नत २१ अभिमतयंत्रलवास्तनोपमोसौत्रिन २४ निघ्नः परहृतनोभुजांशाः शुद्दलज्ञारव
नवोः ९९ धृताःकपाले प्राक्पश्चाद्भुटिकाःक्रमाद्भतैष्याः २२ खांकचो९० नतघटिकादिनार्धभक्ता भागास्तदृपमम

ज्यांशकाः स्यूरघ्नाः सिधा २४ त्यानिगदितवतोभुजांशास्तत्कालेस्युरितिचयः प्रन्नतांशाः २३ यंत्रलवोत्क्रांतिलवाभावस्वभि
दस्ताः २९८ स्यादिहकर्णः कर्णाहृतास्तेस्यादृपमोतोबाहुलवास्तुर्यत्रलवावा २४ इतेसमभगतेतुकेंद्रस्थितशंकोः क्रमशोवि
शत्यपेति छायाग्रमिहापराचपूर्वतोग्र्यांसिद्धांतिमेरुदक्कुचयाम्या २५ वार्ककांतिलवाक्षनिहृतिर्भाकर्णनिघ्नीनभोसाग्न्यो २५०
स्तारविदिक्भुजोयमतिशद्विघ्नाक्षभासंस्कृतः केंद्रेभोत्थहृतोसंपूर्णगुणवेदाग्नालवेयोभवेद्भाम्योदक्सभुजाधकेंद्रनिहतारज्जु
स्तूर्ध्वापरा २६ द्युमानरवगुणां ३० तरंशिव ११ गुणादिनेत्याधिकेद्यपागुदगथानुदक्कुभवतियंत्रभागापमः वसुघ्नयंसंस्कृ
तिर्नवति ९० यंत्रभागांतरोभवापमहृततनोभुजलवादिगंशास्मृताः २७ समभुविनिहतेतुरीययंत्रेस्पृशतियथाचदिगंश
काग्रकेंद्रे भवेत्तभविभातकेंद्रसंस्थेशीकाग्राधादेशोत्रयंत्रगास्युः २८ क्रांतिःस्युदाभिमतकर्णगुणाक्षकर्णःनिघ्नीरवखा
द्रि ७०० हृदपक्रमदिक्भुजःस्यात्संस्कारितोयमदिशाक्षभयास्फुटोसौतद्गीभाक्रांतिवियोगपदंचकोटिः २९ ज्ञात्वाशाःप
रस्वेचरेपरमुखीं प्राक्खेचरेप्राङ्मुखींबिंदोकोटिमतोभुजंस्वदिशितन्मध्येप्रभांविन्यसेद्बिंदोर्भाग्रगशंकुमस्तेकगते
सूत्रेनलेखेखगंकेविद्युस्तेनरात्रभाग्रहगते सूत्रेनलेलेखेकयत् ३० इतिश्रीसकलागमाचार्यश्रीकेशवत्सांवत्सरात्म
जगणेशसूरिविरचितेग्रहलाघवेसिद्धांतरहस्येलग्नादिछायायंत्र भागादिकूसाधननलिकाबंधाधिकारश्चतुर्थः
गतगम्यदिनाहतद्युभुक्तेःखरसा ६० क्षांशवियुग्युतोग्रहःस्यात् तत्कालभवस्तथाघटिक्याःखरसै ६० र्लब्धकलोनसंयु
तःस्यात् ९ एवंपर्वांतेविराद्रर्कवाहोरिंद्रा १४ त्यांशाःसंभवश्चेद्गुहस्यतेंशनिघ्नाःशंकरैः ११ खेलब्धभक्ताव्यग्वर्कांश
स्यात्पृष्ठकोंगुलादिः २ गतिर्द्विघ्नी २३ १९ क्षांगुलमुखवनुःस्यात्तवरुचोविधोर्मुक्तिवेदाद्रिभि ७४ परहृताबिंबमु
दितंनृपाश्वो २७९ नाचांद्री गतिरपहृतालोचनकरै २२ रदा ३२ व्यासघ्नास्यादिनगतिनगांऽशेनरहिता २ छादयत्यर्क

मिंदुर्विधुंभ्रमिभाच्छादकछाद्यमानैक्यखंडंकुरु तच्छरोनंभवेच्छन्नमेतद्यदाग्रात्यहीनावशिष्टंतुरवच्छेनकं ४ मानैक्यखंड
मिषुणासहितंदशघ्नं१० छन्नाहतंपदमतः स्वरसां६शहीनं ग्लौविंबहृत्स्थितिरयंघटिकादिकास्यान्मर्दे तथानुदलांतरस्व
ग्रहाभ्यां ५ भूमेंदुबिंबदलयोर्वियुतिः शरा५ब्ध्यादिघ्ना१० व्यस्वग्रहगुणापदमेतदीयं सार्धांशकेनरहितंविधुबिंब
भक्तंलब्धंभवेद्यद्रहनहूटिकादिमर्दं ६ युग्मा२ हतेर्व्यसुजांशसमैः पलैः साद्विन्यस्थितिर्विरहिता सहितार्कषड्भात्
र्तुनेष्यगावितरथाभ्यधिकस्थितीस्तः स्पर्शादिमेक्रमगतेंबनथैव मर्दे तिथिविरतिरयंग्रहस्य मध्यःस्वचरहितः सहितोनि
जस्थित्यां ग्रहणमुरवविरामयोस्तुकालाविति पिहितापिहितेस्वमर्दकाभ्यां ७ पिहितहृतेष्टस्थितिविहृतंतत्तु स
चरणमभ्युक्यसनमभीष्टं ८ स्पर्शादिकंयदिविधोर्दिवसस्यशेषेयातेथवाद्यदलथाद्विवरंवरेस्तु रात्रेस्तदूनितनि
शाशकलंक्रमात्स्यात्साक्प्पश्चिमंनतमिदंबलनस्यसिध्ये २ त्रिभयुतोनरविः स्वविधुग्रहेयनलवाद्यृतश्चरव
दूलैः नग७ शरै५ दृ२ मितैर्बलनंभवेत्स्वरविदिक्कृतथ मध्यनताच्चयत् १० विषय५ लब्धग्रहादितउक्तवद्बलनम
क्ष५ हृतंपलभाहतं उदगपागिहपूर्वपरंक्रमाद्रस ६ हतोभयसंस्कृतिरघ्नयः ११ मानैक्यार्धहतात्तवाषउच्च ६० पि
हितान्मूलंतदाशांघ्नयःस्व छेन्नंसदलैक १२ युङ्नगदिताःस्वछेंनजाशांघ्नयः सव्यासव्यमपागुदग्बलनजांशाघ्नीस्र
दाच्छराशायाः स्यादिहमध्यमन्यदिशिस्वग्रासोद्यवाशेषकं १३ मध्याच्छन्नाशांघ्रिभिः प्राक्पश्चादिंदोर्व्यस्तंतूच्छ
गोः स्पर्शमोक्षौ स्वग्रस्तान्तरवच्छन्नपादैः परेप्राक्पूर्दिंदोर्व्यस्तंमर्दलनोन्मीलनेस्तः १३ इतिश्रीसकलगमाचार्यवर्य०
सिद्धांतरहस्येचंद्रग्रहणाधिकारः समाप्तःपंचमं लग्नेंदर्शांतेत्रिभोनंपृथक्स्फुटंक्रांत्यशौः संस्कृतोक्षोनतांशाः त
द्विघ्नोशे २२ वर्गितश्चेद्विकोर्ध्वोधोसौद्युनः खंडितः स्तद्धृतःसः १ सार्कोहारः स्यात्रिभोनोदयार्कविश्लेषांशाशां १० शहो

नभशंकाः हारघ्नास्यालंबनंनाडिकाद्यंतिथ्यांस्वर्णंत्रिभेर्कंधिकोने २ त्रिकु १३ निघ्नविलंबनंकलास्तत्सहितोनास्ति
थिवद्भगुः शरोनः अथयद्गुणलंबनंलवास्तेर्युगयुग्विभक्तः पुनर्नशोनाः ३ दशहृतनतभागोनाहताष्टैदव १८ लद्र
हितसंधिलिप्तेषद्विरामास्तत्रैव स्वदिगितिनतिरेतत्संस्कृतः सौम्यकादिः स्फुटइषुरमुतोत्रस्थास्थितिछेदनपूर्वं ४ स्थि
तिरसहतिरंशाविभक्तैः पृथक्स्थरहितसहितमाभ्यांलंबनेयेतुताभ्यां स्थितिविरहितयुक्तः संस्कृतोमध्यदर्शः क्रम
शइहभवेतांस्पर्शमुक्त्योस्तुकालो ५ मर्दादेवमीदृग्लोलोन्मीलने स्तोयासोनादेस्योगुलाद्व्योरवींद्वोः धूम्रः कृ
ष्णः पिंगलोल्पार्धसर्वग्रस्तश्चंद्रार्कस्तुकृष्णः सदैव इष्टंहृच्छन्नभुग्नंस्पर्शोत्यांतनाडीभक्तं रूपार्धनोचेतंविघादि
ष्टकालेर्कस्यग्रासं ६ इतिसकलागमाचार्यवर्य० ग्रहलाघवेसिद्धांतरहस्येसूर्यग्रहणाधिकारः षष्ठः

367
1941

श्रीः शकांशाविहकुरुपक्षतिक्षयेकव्यग्वकौचिरमथकेवलाद्यगोर्यत् षट्बाणैर्विहतमिदंक्रमाल्लवाद्यंस्वर्णं
स्याद्यु रविगोलयोः पृथक्कृतत् १ त्रिभायनलवान्वितारुणचराहतंद्यक्षभाहतैः कृतिहृतंधनर्णमसमेकगोलेव्य
गाः खखवानल २०० विशेषितः सरसप्तायनार्कोदयः शरद्विकहृतोधनाधनमनल्पकाल्योदये २ द्युमिति प्रतिमद्भमं
तरंयद्दरभक्तंस्वमृणंदिनेधिकोने धनमत्रचतुष्कसंस्कृतिश्चेत्तपनास्तेविधुरीस्यतेन्यथान ३ इतिश्रीसिद्धांतरहस्ये
चंद्रदर्शनं चक्राद्द्योमधुवक्रमासनिचयोविस्वात्यचक्रोनितोद्विघ्नोयुकुदशमासधूर्जादिदिनैः९० शैशोधितोन्न
च्युतः द्यातःस्याद्गुरवः पृथक्तिथिलवैरूनोस्यबाद्वंशकार्कान्नांशोनयुतोधटाजरसभेमासादिकः स्यान्मधोः
तिथिदिनरहिताद्द्योसौद्विधातैश्चमासैः क्रमशरहभवेतांमत्रिणोस्तोदयौच अथमधुसुखमासाः सप्तभूनिघ्नचक्रैः
स्वशरयुगलवाद्यैः संयुतामार्गणघ्नाः २ उदधिरससमेताः ६४ छिद्रखेगानि ९९ तष्टाः नवनव ९९ परिशुध्याःपं
चभक्ताः पृथक्स्थाःरसगुण २६ दिनहीनाद्यद्विधाचैत्रतस्तेभृगुजहरिदिगस्तांबूदयोस्तोःक्रमेण ३ नवमासभघ
स्तेषां ९।२१ त्यपुष्टाः पृथगास्ताः क्रमशस्तुतैर्युतोनाः द्वेधायुगवासरेनयुक्तास्तोयास्तेद्युदयौक्रमाद्भगोस्तः ४
मासैर्नखैर्व्यब्धिलवै १९।२४ रुदयास्तकालशुक्रस्यशुध्यतिगुरोर्यदिसार्धविखैः १२।१५ सोन्याभवेन्मधुसुखादयतैर्यु
तश्चेत्स्यात्तत्परोथपुरतोपिविलोमशुध्या ५ नृपतिथिमनुविश्वरुद्रगोद्रिश्रुतिवसुधाः १६।१५।१४।१३।११।९।७।४
१ शररंध्रकानिनैर्यत् व्यगुविधुभुजतोपमोक्तवत्सद्व्यगुविधुदिग्विशिखेगुलादिकः स्यात् ६ प्रथमेयगुचंद्रदोर्गृहे
शाःस्वदलाढ्याःस्वपरेनगाधियुक्ताः चरभेदलितानगाद्रि ७७ युक्ताव्यगुविधुदिग्विशिखेगुलादिकः स्यात् ७
लघुगोत्यइनादुदेतिपूर्वेभूयानभूरिगतिर्ग्रहः प्रतीच्यां भूयान्लघुगः परत्रचास्तंप्राच्यांभूरिजवोलघुप्रयाति८ भा

स्करानगभुवोगुणचंद्राभ्रभुवोदिविसदस्त्रियोजनात् १२।१७।१३।११।१९।१५ प्राक्तनैर्निगदिताः समयांशावर्जिणो
भ्रगुवि दोः क्षितिर्हीनाः १ खांबुधयः खयमाः खभुजंगा खांगमिताः खदशः क्रमशस्युः ४०।२०।८०।६०।१०० घा
तलवाः कुसुताद्रुधभृग्वोर्मध्यमचंचलकेंद्रविहीनाः ९० कुद्वित्र्यब्धियुगाश्विनो ९।२।३।४।४।२ दलचयश्चेत्यद्रु
पुरंचलकेंद्रचक्रविशुद्धमस्यप्तमिता धैर्यं लवघ्नागतात्, त्रिंशद्धृतयुतंकुजात्कुयमलाब्धींद्वद्रिभक्तंक्रमात्तथोना
धृतिरिंधिलायुणभुवोगोज्झाइना १८।१५।१३।१२।१२ द्राकुश्रुतिः ११ मंदस्पष्टरवगात्स्वयातरहिताक्रांत्यंशकाः
केवलात्कर्णाप्तांत्रियमा २३ हताअथरा रोश्वलोचनाघ्नाः पुनः स्वाघ्न्यूनाअसृजोंगुलादिकशरः यातोनदिक्कुस्था
दसौत्रिघ्नः स्यात्कलिकादिकः स्फुटतरस्तत्संस्कृतश्चायमः १२ वक्रास्ताद्यंतिथिमद्गतंनहिनेस्योक्तकेंद्रंस्यात्त
च्चाप्यंत्वभिमतदिनेस्वाशुकेंद्रोक्तगत्या तस्मात्लाग्वच्चलफलमिदंचालिते स्पष्टखेटे व्यस्तंदेयंसमुदुजफलभाकू
स्यात्ततो वाशराद्यं १३ प्राक्त्रिभेणवर्जितात्संयुतात्पश्चिमे खेटतोपमाक्षयोः सुसंस्कृतिर्नतालवाः १४ षट्शैला
घ्नवार्कघ्न्यहितिजाः ६।७।८।९।१२।१८।२३ खंडांनिकार्यनतांशाश्च १० प्रमखंडैक्यभगतोछिष्टांशघातायुतं
आशाघ्नारविहृच्छरांगुलहतंलिप्तागृहेतानतांशेघ्नोः स्वर्णमप्तिन्नभिन्नदिशिसव्यरूपं परेदृग्ग्रहः १५ कल्योत्त्यो
रविरर्कदृक्खचरयोरन्यश्चलग्नंतयोर्मध्येस्पर्घटिकाश्च पूर्ववदिमाः पश्चात्सचक्रार्धयोः षट्घ्नाः कालल
वाअमीभिरधिकैर्गम्यास्तऊनैर्गतः प्रोक्तेभ्योभ्यधिकैर्गतः समुदयोन्यूनैस्तुगम्योभवेत् १६ खाभ्राग्निभि ३००
र्विनिहिताः कथितेष्टकालभागांतरस्यकलिकाविभोदयाप्ताः तत्समयेनपरतोथजवांतराप्तायोगेनवर्क्षिणिहिना

369
1941

स्युदयोस्तयोस्युः १७ स्यात्वाभ्राग्न्युदयांतरं २०० भविहृतं २७ स्वर्णंपृथूनोदयोवंत्तसंस्कृतिदृष्टिकर्मलवतः
प्राणांशसंस्कारिताः पूर्वोक्ताभ्रगुचंद्रयोःक्षणलवाः स्पष्टाभ्रगोश्वोनिताद्याभ्यातैरुदयास्तदृष्टिसमतास्याल्लक्षितेषा
मया १८ पलभाष्टवधोनसंयुतागजशैला ७८ वसुखेचरालवाः ९८ इहतावतिभास्करेक्रमात्घटजोस्तमुदयंचग
छति १९ खेचरोर्कोस्तकालेषड्भार्कनोयोधिकोत्र्यार्कनोनिशुदेतीहसः अस्तमेतन्यथायोविधेयः क्रमात्सूर्यव
च्चारवद्दृक्कर्मभाक्समग्रहः २० उद्गमेयातकालःखगास्वस्तकेषड्युक्तास्षड्भार्कभोग्यान्वितः युक्तमध्योद
योस्योद्गमास्तेभवेद्रात्रियातोथतत्कालखेटास्फुटः २१ इंदोस्तुगोपलाढ्योनःकार्योथप्रतिनाडिकं युतोद्विष्ठ
पलैस्पष्टःकिंस्यातात्काकिकेंदुना २२ इतिश्रीसकलगमाचार्यवर्यगणेशदैवज्ञविरचितेसूर्यसिद्धांतरहस्ये
ग्रहलाघवेउदयास्ताधिकारः नवमः समाप्तोयं

ROYAL ASIATIC SOCIETY. LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

इति ग्रहलाघवः समाप्तः ॥ श्रीः ॥ ओं ॥ ३०० ॥